Η Συγκατάβαση του Θεού και η Ευθύνη του Ανθρώπου († Αρχ. Χριστόδουλος Φάσσος)

Categories : ΒΙΒΛΙΑ

Date : 27 Μαρτίου, 2008

(Εκδόσεις "ΤΑΩΣ", Πάτρα 2008)

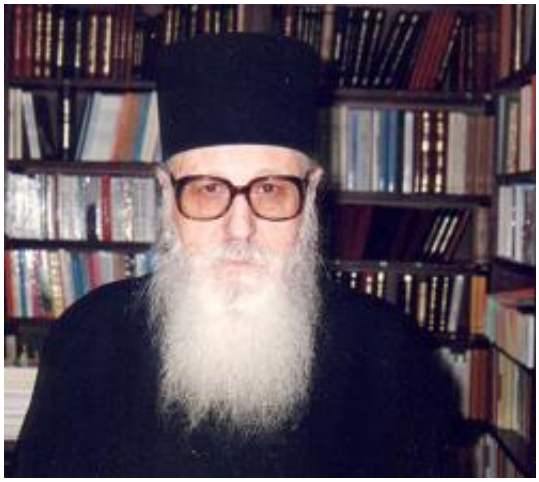

† ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΦΑΣΣΟΣ
(1929 -1996)

Γεννήθηκε στην Αροανία Καλαβρύτων και μεγάλωσε στα μαρτυρικά Καλάβρυτα, όπου ο πατέρας του έπεσε θύμα της ναζιστικής θηριωδίας κατά το ολοκαύτωμα της 13ης Δεκεμβρίου 1943.
Μετά τον πόλεμο η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στην Πάτρα, όπου ο Λύσανδρος -τότε - Φάσσος μετά την περάτωση των θεολογικών του σπουδών ανέπτυξε πολύμορφη και πλούσια δράση ως κατηχητής, ιεροκήρυκας και εκπαιδευτικός.
Το έτος 1984 παραιτήθηκε από τη δημόσια εκπαίδευση για να υπηρετήσει την Εκκλησία από την υψηλή θέση της ιερωσύνης.
Ο π. Χριστόδουλος Φάσσος ανεδείχθη άξιος της κλήσεώς του, κατά πάντα ανέγκλητος, τύπος και υπόδειγμα των πιστών «εν λόγω, εν αναστροφή, εν αγάπη, εν πίστει, εν αγνεία» (Α' Τιμοθ. δ', 12). Υπήρξε άνθρωπος ασκήσεως και προσευχής, ταπεινοφροσύνης και αγάπης, πνευματικής ζωής και δραστηριότητος. Εφτασε σε μεγάλα ύψη αρετής και αγιότητος.
Μετά την είσοδό του στον κλήρο υπήρξε ο απαράμιλλος λειτουργός που διατηρούσε το λειτουργικό τύπο στην αρχαία πιστότητά του χωρίς παρεκκλίσεις. Οσοι αναζητούσαν τη γνησιότητα και ένα άλλο πνεύμα στην εκκλησιαστική ζωή έτρεχαν όπου επληροφορούντο ότι θα λειτουργήσει. Ο λόγος του ήταν οικοδομητικός, μεστός από ευαγγελικά μηνύματα και θεολογική εγκυρότητα. Αλλά και σε κάτι άλλο υπήρξε υπόδειγμα ιερέως και ευαγγελικού ανδρός· ότι δεν έπιασε στα χέρια του χρηματικό αντιδώρημα για τη μνημόνευση νεκρών και ζώντων ή την τέλεση ιεροπραξιών.
Συγγραφεύς δόκιμος έργων πρακτικής Θεολογίας, άφησε πίσω του κείμενα, τα οποία χαρακτηρίζει η αγιογραφική εμβρίθεια, η πρωτοτυπία στην εκλογή του θέματος, η πληρότητα στη διαπραγμάτευσή του, η γλαφυρότητα του ύφους, ο επαγωγικός και ψυχωφελής λόγος. Μέχρι της τελευταίας στιγμής της επίγειας ζωής του εξομολογούσε ασταμάτητα και συνέχιζε να γράφει ακλόνητος στο υψηλό χρέος του και ακούραστος, παρά το ότι η επιδείνωση της υγείας του ήταν εμφανής

προεξαγγέλλουσα το επερχόμενο τέλος.

Πρόλογος βιβλίου

Πριν από περίπου έντεκα χρόνια, στις 14 Αυγούστου 1996, έφυγε από κοντά μας ο πολύ αγαπητός και πολύ σεβαστός πατήρ Χριστόδουλος Φάσσος. Ο Δάσκαλος της χριστιανικής αγωγής και προόδου, ο Καθηγητής των σχολείων των Πατρών, ο Ιερέας του Θεού του Υψίστου.
Σε όλη του τη ζωή δίδαξε με λόγια και έργα τις αλήθειες του Θεού και την αγάπη Του και πως αυτά μεταποιούνται σε καθημερινή πράξη ζωής. Δεκαετίες υπηρέτησε ως θεολόγος καθηγητής τα νέα παιδιά προσεγγίζοντάς τα με γνήσια αγάπη και πραγματικό ενδιαφέρον, για να προσφέρει γνώσεις, αγωγή, μα προ πάντων την αποκάλυψη της παρουσίας του Θεού κοντά τους. Ως ιερέας συνόψισε όλα τα προηγούμενα και μυστηριακά λειτουργούσε για τη σωτηρία τη δική του, των ανθρώπων που ήσαν κοντά του και όλου του κόσμου.
Πάρα πολλά μπορεί να ειπωθούν για τη μορφή αυτού του ανθρώπου που σημάδεψε ανεξίτηλα, με τις δωρεές που ο Θεός του χάρισε, άγνωστο αριθμό ανθρώπων. Ομως δεν είναι του παρόντος, δεν μπορούν να χωρέσουν στο προλογικό σημείωμα ενός βιβλίου. Βιβλίου με ομιλίες του π. Χριστοδούλου, που αποτυπώνουν ανάγλυφα τα χαρίσματά του.
Υπηρέτησε το Λόγο και με το λόγο του τονίζοντας ιδιαίτερα την άπειρη συγκατάβαση του Θεού προς το πλάσμα Του και τη μεγάλη ευθύνη που ο άνθρωπος έχει. Ο λόγος του αγιογραφικός, πατερικός, μεστός από βιωμένη σοφία. Λόγος χριστοκεντρικός, με σκοπό να οδηγούνται οι ακροατές προς τα άνω, προς το Χριστό, προς τη σωτηρία. Λόγος που γαληνεύει, αν και προβληματίζει, λόγος που εκφράζει την άπειρη αγάπη του Θεού και το χρέος του ανθρώπου. Ο λόγος του εκφερόταν από την καρδιά του και με τέτοιο τρόπο, ώστε έμενε στο μυαλό των ακροατών για καιρό και ανακαίνιζε την ψυχή τους. Λόγος που ξεκουράζει τον άνθρωπο, που τον οδηγεί στην εκκλησία.
Στο βιβλίο αυτό περιέχεται ένα μέρος των ομιλιών του αειμνήστου π. Χριστοδούλου Φάσσου, που είχαν ειπωθεί σε διάφορες ευκαιρίες. Δεν αποτελεί ένα ακόμη Κυριακοδρόμιο, αν και πολλές από αυτές έχουν γίνει σε Κυριακές και γιορτές του εκκλησιαστικού κύκλου, αλλά είναι το αποτύπωμα της εσωτερικής κατάστασής του και της ποιμαντικής του διακονίας.
Οι λόγοι έχουν απομαγνητοφωνηθεί πιστά και έχουν υποστεί πολύ μικρή επεξεργασία κατά τη μετατροπή τους σε γραπτό λόγο. Εγινε ιδιαίτερη προσπάθεια να μην αλλοιωθεί ούτε το νόημα των λεχθέντων, αλλά ούτε και ο λεκτικός του τύπος. Ως ορθογραφία χρησιμοποιήθηκε ο επίσημος τύπος του 1986. Ο υπομνηματισμός των αγιογραφικών και πατερικών χωρίων έγινε από την ομάδα επιμέλειας του βιβλίου.
Δια των πρεσβειών του πατρός Χριστοδούλου, Κύριε, «τους της διανοίας ημών διάνοιξον οφθαλμούς εις την των ευαγγελικών Σου κηρυγμάτων κατανόησιν».

Αθήνα 14 Αυγούστου 2007 Αναστάσιος Μερκούρης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Τα μέγιστα αξιώματα του Χριστιανού
2. «Υμείς εστε το φως του κόσμου»
3. Οι Αγιοι
4. Σταυροφόρος και Χριστοφόρος είναι ο άνθρωπος του Θεού
5. Οι Αγιοι Ανάργυροι
6. Η κλήση των μαθητών
7. Η ευλογία μετά την υπακοή στο θέλημα του Θεού
8. Η στάμνα της Σαμαρείτιδος
9. Η αυτάρκεια του Φαρισαίου και η αυτογνωσία του Τελώνου
10. Το τέλος του κόσμου και η μέλλουσα κρίση
11. Η σκληροκαρδία
12. Μετάνοια, ένας καινούργιος τρόπος ζωής
13. Η νίκη της Ορθοδοξίας και το χρέος μας
14. Η αξία της ψυχής
15. Ο Σταυρός του Κυρίου μας πηγή ζωής και σωτηρίας
16. «Κλίμαξ» αγίου Ιωάννου του Σιναίτου
17. Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου
18. **Η σχέση μας και ο σύνδεσμός μας με τον Κύριο Ιησού**
19. Η τραγικότητα της ανθρώπινης ελευθερίας
20. Η σωτήρια επαφή
21. Διωγμοί - Η σκληρή όψη της χαρμόσυνης γιορτής
22. Σταυρώσιμη η πορεία των Χριστιανών μέσα στον κόσμο
23. Η τολμηρή αγάπη των Μυροφόρων
24. **Το βαθύτερο νόημα της Αναστάσεως του Κυρίου**
25. Το Αγιον Πνεύμα